

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СПАДКОВОГО ПРАВА

Олександр Павлович СТРАШКО,

*курсант Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник: *к. ю. н.,*

доцент Круглова О. О.

Оцінюючи роль і значення спадкового права в системі законодавства України, слід звернути увагу на обставини, що зумовляють його специфіку. Так як спадкове право в значній мірі пов'язано з ситуацією в суспільстві сімейної організацією, моральними цінностями, за своєю природою воно досить консервативне. В силу цього зміни, а тим більше реформування спадкового права, має неодмінно враховуватися зазначений нюанс. В іншому випадку юридичні конструкції, що здаються законодавцю ефективними, ризикують бути відторгнуті суспільством. Разом з тим захоплення певними традиціями і усталеними стереотипами є небезпечним.

З урахуванням сформованих на Україні економічних реалій ринкового господарства норми спадкового права повинні забезпечувати безболісний перехід майна, прав та обов'язків спадкодавця до спадкоємців з тим, щоб були дотримані інтереси як спадкоємців, так і інших осіб, у тому числі кредиторів спадкодавця, забезпечена стабільність цивільного обороту. Динаміку спадкових правовідносин пускає в хід сумний юридичний факт – смерть спадкодавця. І тут завдання цивільно-правового інституту

© Страшко О. П., 2020

спадкування в тому, щоб не допустити розриву правовідносин, учасником яких був спадкодавець і спадкоємство. З огляду на значення спадкового права для суспільства, до його норм і інститутів пред'являються досить високі вимоги. Не випадково ще на початку минулого століття дослідники відзначали, що норми спадкового права служать показником рівня культури.

На перше місце слід поставити проблематику теоретичного характеру. При всьому різноманітті юридичної літератури, різного роду коментаторських видань, в сучасній українській цивілістиці практично відсутні серйозні теоретичні розробки щодо спадкового права. Це стосується природи спадкування, поняття і сутнісних особливостей спадкових правовідносин. Прогалини в теорії унеможливають прояснення окремих протиріч чинного законодавства.

Недостатнім є регулювання спадкування окремих об'єктів (цінних паперів, майнових комплексів підприємств, часток (паїв) у статутному (складеному) капіталі підприємницьких товариств, частки у спільній сумісній власності). Це ж стосується окремих видів заповітів і порядку їх посвідчення.

Наступною проблемою є визначення складу спадщини і оцінка спадкового майна. Питання визначення вартості спадщини виникає при його розділі між спадкоємцями, він важливий в аспекті оподаткування спадщини, розрахунку державного мита при видачі свідоцтва про право на спадщину. В даний час склалася парадоксальна ситуація, коли зрівняні в вартості нерухоме майно, оцінене бюро технічної інвентаризації в кілька тисяч гривень, і внесок спадкодавця в Ощадному банку, внесений багато років тому, хоча і обчислюється десятками тисяч рублів, але реальної вартості не має.

Отже, у зв'язку з окресленим колом проблем виключно важливим є значення судової практики у вирішенні спорів про спадщину з виробленням єдиних підходів, також наразі реформування спадкового права є гострою проблемою, так як ця болюча тема, рано чи пізно, торкається кожного українця, і неефективність та неопрацьованість деяких аспектів нівелює будь-яку можливість досягнути справедливості у досягненні спадкування.